

**KOMORNÍ
FILHARMONIE
PARDUBICE**

KONCERTNÍ PROGRAM 2024/2025

56.

LUDWIG VAN BEETHOVEN

LUDWIG VAN BEETHOVEN

Koncert pro klavír a orchestr

č. 1 C dur op. 15 (38')

1. *Allegro con brio*
2. *Largo*
3. *Rondo. Allegro*

———— přestávka ————

LUDWIG VAN BEETHOVEN

Symfonie č. 7 A dur op. 92 (40')

1. *Poco sostenuto – Vivace*
2. *Allegretto*
3. *Presto*
4. *Allegro con brio*

————

KLÁRA WÜRTZ KLAVÍR

KOMORNÍ FILHARMONIE PARDUBICE

DIRIGENT **VAHAN MARDIROSIAN**

Pondělí 10. 3. 2025 v 19.00 hodin

Úterý 11. 3. 2025 v 19.00 hodin

Středa 12. 3. 2025 v 19.00 hodin

SUKOVA SÍŇ DOMU HUDBY V PARDUBICÍCH

Hlavní partner

Ludwig van Beethoven (1770–1827) patří k těm nejvýznamnějším skladatelům klasické hudby vůbec. Spolu s Josephem Haydnem a Wolfgangem Amadeem Mozartem tvoří vídeňské klasicistní trojhvězdy. Přestože J. Haydn a W. A. Mozart dovedli sonátovou formu, související hlavně s žánrem symfonie a sonáty, k dokonalosti, Beethoven ji během svého tvůrčího života vyvážal z pevných pravidel a tvaroval do nových struktur. Narozdíl od svých předchůdců si dával velmi záležet na sonátových provedeních, která komponoval rozsáhlejší než oni. Někdy napsal i dvě! Jeho devět symfonií představuje vrchol žánru, který dosud nebyl svým způsobem překonán. Od jeho dob se stala devítka enigmatickým číslem pro jejich počet – devět jich má Gustav Mahler, Anton Bruckner či Antonín Dvořák. Dimitrij Šostakovič napsal záměrně svou Devátou pro menší orchestrální obsazení a relativně krátkou, čímž tradici sarkasticky zkarikoval, a to hlavně směrem k Josefu Stalinovi. Význačný německý muzikolog Carl Dahlhaus tvrdil, že byl vývoj symfonie po Beethovenovi cirkumpolární, tedy že pro autory 19. století, počínaje Franzem Schubertem, představovala jeho díla vzor, ke kterému se vraceli. Robert Schumann vycházel z *Eroicy* a *Sedmé symfonie*, Hector Berlioz rovněž ze Třetí a Anton Bruckner z *Deváté symfonie d moll*. Jeho 32 klavírním sonátám, další stěžejní položce Beethovenova odkazu, se přezdívá „Nový zákon klavírní hry“, v dějinách hudby mají zcela nezastupitelné místo, podobně jako dva díly *Dobře temperovaného klavíru* Johanna Sebastiana Bacha.

Pamětníci vzpomínali na bonnského rodáka jako na malého a zavalitého, s atleticky stavěným tělem. Tvář měl širokou a cihlově červenou, jež v důsledku nemoci zežloutla. Čelo bylo mohutné a hrbolaté, vlasy černé jako havran a nadmiru husté – hlava připomínala Medúzu. Šedomodré oči měl hluboko vsazené, nos jako lví čenich a jemná ústa umístěná mezi výraznými čelistmi. Stejně jako v následujícím století narozený Bedřich Smetana i on během života ztratil sluch. Dokonce kvůli tomu uvažoval o dobrovolném odchodu ze světa, což nám dokládá jeho posmrtně nalezená Heiligenstadtská závěť z října roku 1802. Nicméně nakonec svůj úděl přijal a dožil se 56 let. Jeho okolí jej považovalo za podivína a podezřívavého skrblika (viz klavírní rondo *Zlost nad ztraceným grošem*). Na jeho dětství se negativně podepsala despotická výchova otce alkoholika, který z něj chtěl mít další zázračné dítě po vzoru malého Mozarta, nicméně se

jím nestal. V dospělosti se častokrát stěhoval, někdy i vícekrát za rok. Kvůli svému handicapu byl odkázán na honoráře za svá díla a zejména finanční pomoc aristokracie, přičemž nejvýznamnějšího mecenáše představoval arcivévoda Rudolf Jan Habsburský, Beethovenův žák a přítel. Jemu věnoval svou *Missu solemnis D dur op. 123*. Beethoven byl prvním skladatelem, který začal svým dílům přidělovat opusová čísla. Tak nám jasně naznačil, co považoval za kvalitní a hodně pozornosti, a co ne, třebaže dnes studujeme vše, co napsal třeba i jen do skicáře. Jeho nejslavnější dílko, klavírní bagatela *Pro Elišku*, nenese žádné opusové číslo a náleží mezi tvorbu objevenou posthumně mezi dopisy. Mimochodem – o Beethovenově autorství se vědci paradoxně dodnes prou!

Narozdil od svých kolegů byl výrazně politicky orientovaný – obdivoval Napoleona Bonaparta, ale jen do té doby, než se nechal korunovat císařem. Na počest prvního vévody z Wellingtonu, jenž porazil francouzské jednotky v bitvě u Vitorie, zkomponoval bitevní symfonii *Wellingtonovo vítězství op. 91*. Toto dílo však nepatří mezi skladatelovy nejlepší opusy a hraje se jen výjimečně. Původně bylo určeno pro panharmoniku, a to na výzvu Johanna Nepomuka Mälzela, vynálezce metronomu, který Beethoven jako jeden z prvních začal používat.

Bonnský a později vídeňský mistr byl příznivcem osvícenství, panteismu, vyznával ideály lidské svobody a humanity. Hlavní téma „Ode an die Freude“ z poslední věty jeho *Deváté* se tak logicky stalo hymnou Evropské unie a Rady Evropy.

Beethoven svůj *První klavírní koncert C dur* napsal roku 1795, revizi provedl o několik let později. Nicméně ten nebyl jeho prvním pokusem v daném žánru – dříve napsal svůj *Druhý klavírní koncert B dur* a dochoval se též klavírní part jeho *Koncertu Es dur*. V roce zkomponování se velmi pravděpodobně sám autor zhostil premiéry ve Vídni, dílo věnoval své žačce, princezně Anně Louise Barbaře Odescalchiové. Formálně dílo vychází z J. Haydna a W. A. Mozarta, skladatel vypracoval typický třívětý půdorys vět rychle – pomalu – rychle. Nicméně harmonický vývoj byl v Beethovenově případě výraznější a pro něj osobitější. Orchestr instrumentoval v klasickém obsazení mozartovského typu, druhá věta je v tomto ohledu vypracována úsporněji. První větu skladatel vytvořil v sonátové formě se dvěma expozicemi, sólistickou kadencí a kódou. Její

hlavní téma nám může připomínat vojenský pochod a v jejím průběhu zazní vícekrát. Druhá věta je velmi atypicky usazená v As dur, tedy v tónině vůči C dur mediantní, a formu má velkou třídílnou A–B–A. Poslední část představuje sonátové rondo, její lišácky hravé hlavní téma nejprve uvede klavír, pak jej zopakuje orchestr. Rytmicky ji osvěžují četné synkopy i nepravidelně stavěné fráze. V období premiéry se začíná datovat Beethovenova nedoslýchavost, která o 24 let později vyústila v úplnou hluchotu.

Geniální autor byl schopen psát i několik děl současně. Například jeho *Pátá symfonie*, zvaná *Osudová*, vznikla shodně s *Pastorální*. *Sedmou symfonií A dur* začal komponovat roku 1811 během pobytu v lázních Teplice a dokončil ji v roce následujícím. Sám řídil i její premiéru na koncertu ve prospěch válečných veteránů z bitvy u Hanau, kde bylo na programu i výše zmíněné *Wellingtonovo vítězství*. On sám svou *Sedmou* údajně považoval za jednu ze svých nejlepších a věnoval ji knížeti Moritzi Reichsgrafen von Friesovi. Žádná z Beethovenových symfonií nevznikla na objednávku, ani tato ne. První věta počíná introdukcí, jež náleží k jednomu z nejrozsáhlejších symfonických úvodů skladatele. Častokrát v ní zazní signální motiv sestupné kvarty, výrazové napětí stupňují harmonicko-dynamické vlny, přičemž pomocí rytmicky-ostinatního motivu ve vysoké poloze přejde část plynule do sonátové expozice tanečního rázu. Druhá věta v mollové tónině připomíná smuteční pochod (dílo vznikalo v době napoleonských válek) ve formě passacaglie s několika vloženými epizodami, nicméně není tak závažný jako v *Eroice*. Celou větou prochází v různých hlasech výrazné téma podložené ostinatním rytmem, přičemž tato část patří ke skladatelským hitům, bývá hrána i samostatně a užívána jako filmová hudba. Skončí týmž akordem (kvartsextakord a moll), kterým i počne, což vzdáleně předznamenává takzvanou mostní formu, ve které komponoval Béla Bartók. Po pompézním *Prestu* ve formě scherza, ve kterém neobvykle zazní nepsané *Trio* dvakrát, dílo uzavře poslední věta, jejíž obsah a výraz se stupňuje až k nefalšovanému extatickému bakchanále – diónýsky pojatému veselí. Není divu, že Richard Wagner nazval dílo apoteózou tance. Když mu totiž sám Ferenc Liszt přehrál první větu na klavír, údajně začal tančit.

Petr Vacek

KLÁRA WÜRTZ

Tato umělkyně je klavíristkou maďarského původu, jež žije od roku 1996 v Amsterdamu a působí jako docentka na Utrechtské konzervatoři. Jejím otcem je známý malíř Ádám Würtz, držitel ocenění „Zasloužilý umělec Maďarska“. Na klavír začala hrát v pěti letech a okolí ji považovalo za zázračné dítě. Vystupovala jako kopetitorka v Maďarském rozhlasovém a televizním dětském sboru, ve 14 letech nastoupila do třídy nadaných žáků Hudební akademie Franze Liszta v Budapešti. Učil ji zde Zoltán Kocsis, Ferenc Rados a György Kurtág. Studia dokončila s vyznamenáním.

Výrazného úspěchu dosáhla v roce 1985 první cenou na Concorso pianistico internazionale Ettore Pozzoli v italském Seregnu. O tři roky později se stala jednou z oceněných na Mezinárodní klavírní soutěži v Dublinu. Člen poroty, zástupce Columbia Artists Management, jí nabídl smlouvu na projekt interpretace klasické hudby ve Spojených státech amerických, do nichž odcestovala roku 1991 a odehrála zde více než 100 koncertů ve 38 státech. O rok dříve založila společně s Joan Berkhemerovou a Nadiou Davidovou Amsterdamské klavírní trio a hrála též v duu s violoncellistou Timorou Rollerem.

Na pozvání Pietera van Winkela, zakladatele nahrávací společnosti Brilliant Classics a svého budoucího manžela, se ujala nahrávky Mozartových klavírních sonát. Často ji pak angažovali jako rezidenční pianistku daného labelu. Absolvovala turné se Severozápadní německou filharmonií po Nizozemsku, v Německu interpretovala *Klavírní koncert a moll* Roberta Schumanna. Pod vedením Bernarda Haitinka koncertovala s Boston Symphony Orchestra v Carnegie Hall a v Boston Symphony Hall. V Mozartově roce 2006 byla pozvána jako pianistka na Salcburský festival. Na kontě má přes deset CD převážně s díly klasicismu a romantismu. Roku 2016 však natočila i cykly *V mlhách* a *Po zarostlém chodníčku* Leoše Janáčka, o šest let později *Goldbergovy variace* J. S. Bacha. Její hra je oceňována pro svou lyričnost a pronikavou muzikálnost.

VAHAN MARDIROSSIAN

Arménský dirigent a klavírista absolvoval v roce 1996 s vyznamenáním pařížskou konzervatoř. Po mnoho let byl hlavním dirigentem Caen Symphony Orchestra ve Francii a hudebním ředitelem Národního komorního orchestru Arménie (NCOA). Od sezony 2019/2020 působí jako šéfdirigent City Chamber Orchestra of Hongkong a současně je od roku 2020 hudebním ředitelem Orchestre Royal de Chambre de Wallonie, s nímž každoročně doprovází účastníky prestižní Soutěže královny Alžběty v Bruselu.

Je pravidelně zván jako hostující dirigent do Evropy, Spojených států amerických a Asie. V minulosti řídil Symfonický orchestr Českého rozhlasu, Národní orchestr oblasti Pays de la Loire, Arménskou filharmonii, PKF – Prague Philharmonia, České komorní sólisty, Libanonskou filharmonii, Orchester Amalgam (skládající se z vybraných hudebníků z filharmonii ve Strasbourgu, Baden-Baden a Freiburgu), Toulonský operní orchestr, orchestry z Douai a Cannes ve Francii a Komorní filharmonii v Novosibirsku. Po velmi úspěšném debutu s Tokijskou filharmonii byl přizván k dirigování Symfonického orchestru NHK a Japonské filharmonie. Tehdy koncertoval i v Čechách, Španělsku, Německu a Bulharsku. Roku 2017 měl klavírní recitál v newyorské Carnegie Hall, dirigoval Ukrajinskou národní filharmonickou společnost na turné po Japonsku a Tokijský filharmonický orchestr ve známé Suntory Hall.

Vahan Mardirossian měl tu čest spolupracovat s mnoha mezinárodně uznávanými sólisty z celého světa. Na CD natočil Čajkovského *Houslový koncert D dur* se Stéphanie-Marie Degand a Caen Symphony Orchestra i *Hudbu pro smyčce* Florentiny Mulsant, a to s Národním komorním orchestrem Arménie. Jako klavírista hrál Mardirossian s orchestry pod taktovkou předních dirigentů jako Kurt Masur, Paavo Järvi, Yutaka Sado, John Axelrod a Yuri Achronovitch.

Pardubickému publiku se představil poprvé roku 2023, kdy stanul na dirigentském stupínku zahajovacího koncertu Pardubického hudebního jara. S Komorní filharmonii Pardubice jej pojí také rozsáhlá diskografie pro prestižní nizozemský label Brilliant Classics. V sezóně 2025/2026 se stane jejím novým šéfdirigentem.

PŘIPRAVUJEME

CELLO SVĚTOVĚ

RICHARD WAGNER

Siegfriedova idyla

JOSEPH HAYDN

Koncert pro violoncello
a orchestr D dur Hob. VIIb č. 2

FELIX MENDELSSOHN-BARTHOLDY

Symfonie č. 1 c moll op. 11

VICTOR JULIEN-LAFERRIÈRE

VIOLONCELLO, DIRIGENT

Pondělí 7. 4. 2025 v 19.00 hodin

Středa 9. 4. 2025 v 19.00 hodin

SUKOVA SÍŇ DOMU HUDBY V PARDUBICÍCH

PŘIPRAVUJEME

NOC SVĚTOVÝCH MUZIKÁLŮ

JESUS CHRIST SUPERSTAR / BÍDNÍCI /
EVITA / VLASY / FANTOM OPERY

SÓLISTÉ PRAŽSKÉ A BRNĚNSKÉ
MUZIKÁLOVÉ SCÉNY

KOMORNÍ SBOR GYMNÁZIA HEJČÍN
SBM. LENKA DOHNALOVÁ MLYNÁŘOVÁ
KOMORNÍ FILHARMONIE PARDUBICE
DIRIGENT **STANISLAV VAVŘÍNEK**

Středa 16. 4. 2025 v 19.00 hodin

IDEON, PARDUBICE

ITALSKÝ KLARINET

WOLFGANG AMADEUS MOZART

Kvintet A dur pro klarinet a smyčce, K 581

ANTONÍN DVOŘÁK

Smyčcový kvartet G dur, op. 106

Claudio Mansutti – klarinet
Kvarteto Apollon

Pátek 11. 4. 2025 v 19.00 hodin

ŽIDOVSKÁ SYNAGOGA, HEŘMANŮV MĚSTEC

TRIO AURIC

DARIUS MILHAUD

Suite d'après Corrette, op. 161

VÍTĚZSLAVA KAPRÁLOVÁ

Trio

JEAN FRANÇAIX

Divertissement

VOJTĚCH PODROUŽEK

Pět miniatur

GEORGES AURIC

Trio

Vojtěch Podroužek – hoboj
Vladimír Brablec – klarinet
Martina Homolková – fagot

Úterý 22. 4. 2025 v 19.00 hodin

ZÁMEK PARDUBICE, RYTÍŘSKÉ SÁLY

ZE ŽIVOTA ORCHESTRU

KRÁLOVSKÁ HARFA

Program zahájila premiéra symfonie *Sinfonia č. 4 La Danza* Jana Málka, který nechyběl mezi hosty pondělního večera. Sólistkou koncertu byla slovenská harfistka Katarína Turnerová, jež okouzila svou mimořádnou hudební citlivostí. Nadšený potlesk si vysloužila i závěrečná suite *Má matka husa* Maurice Ravela pod taktovkou Martina Lebela.

Foto František Renza

KLUB FANOUŠKŮ A PŘÁTEL KFP

Komorní filharmonie Pardubice je jedinečným kulturním klenotem našeho regionu, který už po mnoho let přináší nezapomenutelné hudební zážitky a obohacuje životy mnohých z nás. Velmi si vážíme každého návštěvníka, ať už pravidelného, nebo příležitostného. Všechny považujeme za naše přátele a příznivce, ovšem příjem ze vstupného nemůže zdaleka pokrýt celkové náklady na koncert.

Provoz orchestru je finančně náročný a stejně jako řada dalších kulturních institucí se ani naše filharmonie neobejde bez podpory státu, místní samosprávy a v neposlední řadě také soukromých dárců. Proto jsme vytvořili *Klub Fanoušků a Přátel Komorní filharmonie Pardubice*, ve kterém se můžete stát bronzovým přítelem již od 5 000 Kč ročně, nebo podpořit filharmonii v ještě větší míře až po úroveň diamantového přítele s příspěvkem 150 000 Kč ročně.

Abychom mohli i nadále poskytovat kvalitní umělecký program a rozvíjet naši činnost, potřebujeme Vaši podporu. Staňte se součástí naší nové cesty mezi evropskou špičku – společně můžeme zajistit, aby hudba zněla Pardubicemi a Pardubice zněly daleko za hranicemi české hudební scény.

Pro více informací nás kontaktujte na
potuckova@kfpar.cz

Řada výhod:

**Přednostní nabídky
vstupenek a slevy
na mimořádné koncerty**

**Exkluzivní pozvánky
na sklenku vína**

**Speciální akce
a zkoušky**

**Setkání
s umělci**

**Taška s dárkovými
předměty KFP**

**Slevy na parkování
v parkovacím domě
v době koncertu**

PŘEDPLATNÉ

Prodej abonmá bude probíhat online, případně osobně v Domě hudby v kanceláři předprodeje.

Stávající předplatitelé

26. 5. – 15. 6. 2025

16. 6. – 20. 6. 2025 – změny (pouze osobně)

Předplatné je stávajícím abonentům automaticky rezervováno do 15. 6. Neobnovená místa budou 16. 6. uvolněna do prodeje dalším abonentům.

Noví zájemci

23. 6. – 12. 9. 2025

Prodej v období 1. 7. – 31. 8. probíhá pouze online.

Ukončení prodeje

12. 9. ve 12.00 hodin

Elektronicky zakoupené abonmá

Můžete se prokazovat abonmá v mobilním zařízení, tištěnou papírovou kartou nebo plastovou abonentkou. Ta je pro žadatele k vyzvednutí v kanceláři předprodeje od 1. 9. do 12. 9. 2025 nebo v den prvního koncertu v předsáli Sukovy síně.

MOŽNOSTI PLATBY

Online na www.kfpar.cz
platební kartou, poukazem, převodem/fakturou

Osobně

platební kartou, poukazem, hotově, digitální peněženkou Edenred Benefits nebo Edenred Benefits FKSP

Věrnostní

APLIKACE MŮJ PALÁC

Za každou uskutečněnou transakci v Paláci Pardubice sbíráte body a vyberete si odměnu přesně dle Vašeho gusta.

Členství v programu přináší velkou řadu výhod a jeho využívání je opravdu velmi jednoduché.

Jak to funguje?

1. Stáhněte si mobilní apku

Aplikace je dostupná pod názvem Můj Palác v App Store i Google Play zdarma.

Stačí naskenovat tento QR kód.

2. Registrujte se

Po registraci Vám přijde email s aktivačním odkazem, kliknutím potvrdíte a máte hotovo. Navíc získáte 10 bodů zdarma.

3. Nakupujte

Body sbíráte za nákupy v Paláci téměř ve všech prodejnách, kromě Tesca, bankovních služeb, směnárny a cestovní agentury.

4. Vyfoťte účtenku

Stačí naskenovat účtenku za nákup v Paláci prostřednictvím apky a body se Vám automaticky přičítají na účet.

5. Sbírejte body

Za každých 100 Kč nákupu získáte na svůj účet 1 bod. Po nasbírání dostatečného počtu bodů můžete čerpat své odměny.

6. Vyberte odměnu

Každý měsíc přidáváme do aplikace nové odměny. Odměny jsou k vyzvednutí na Infostánku každý den mezi 10–20 hod.

V aplikaci také najdete základní informace o obchodním centru a možnost prodloužení parkování zdarma až na celý den.

palacpardubice.cz/mujpalac

Klasika Plus.cz

PORTÁL
O KLASICKÉ HUDBĚ

...Váš vyladěný partner

KOMORNÍ FILHARMONIE PARDUBICE

Komorní filharmonie Pardubice děkuje za všechny finanční příspěvky Ministerstvu kultury České republiky, Pardubickému kraji, statutárnímu městu Pardubice a všem partnerům KFP, jakož i soukromým dárcům a mecenášům.

Partneři KFP

GRAND

Mediální partneři KFP

KOMORNÍ FILHARMONIE PARDUBICE

DŮM HUDBY
SUKOVA TŘÍDA 1260
530 02 PARDUBICE

TEL: +420 466 525 471 SEKRETARIÁT
TEL: +420 733 752 842 PŘEDPRODEJ

podatelna@kfpar.cz
www.kfpar.cz

Zřizovatelem Komorní
filharmonie je statutární
město Pardubice.

Koncerty se konají také za finanční podpory
Ministerstva kultury České republiky
a Pardubického kraje.

